

7. nacionalna konferenca
DIDAKTIKA UČENJA NA PROSTEM

POVZETKI PRISPEVKOV
konferenčno gradivo

CŠOD Prvine
27. 6. 2023

KAZALO

1	<u>Povzetki prispevkov na konferenci.....</u>	3
1.1	APLIKACIJA INATURALIST IN LJUBITELJSKA ZNANOST KOT ORODJE ZA UČENJE Z RAZISKOVANJEM TER SPODBUJANJE POZITIVNEGA ODNOSA DO BIODIVERZITETE	3
1.2	ZELENI VELIKAN – TE POZNAM?	4
1.3	PRAZNOVANJE ROJSTNIH DNI V GOZDU.....	5
1.4	UMAZANE HLAČE KOT POKAZATELJ INOVATIVNEGA UČNEGA PROCESA	6
1.5	ČEBELICA - KAM PA KAM	7
1.6	GOZD KOT SPODBUDA ZDRAVEGA NAČINA ŽIVLJENJA	8
1.7	MOJE DREVO - MOJ UČITELJ	9
1.8	PRIMER DOBRE PRAKSE: "KO UČENEC POSTANE UČITELJ IGRIVE VADBE NA PROSTEM"	10
1.9	STORŽ VSAK JE LAHKO JUNAK!	11
1.10	CEL SVET JE NAŠA UČILNICA	12
1.11	E-SOBA POBEGA V NARAVI	13
1.12	ZGODBE Z GRAJSKEGA DVORIŠČA.....	14
1.13	PESTROST BARV IN ŽIVLJENJA V GOZDU.....	16
1.14	RAZISKOVANJE MILNIH MEHURČKOV.....	17
1.15	ZMEDA V PESKOVNIKU	18
1.16	POUK NA PROSTEM	19
1.17	GOZDNA OLIMPIADA	20
1.18	INOVATIVNI PRISTOP PRI UČENJU ALPSKEGA SMUČANJA	22
1.19	ŽIVLJENJE SE JE PREBUDILO... ..	23
1.20	BRODOLOMCI SE REŠIJO	24
1.21	UMAZANCI	25
1.22	UČILNICO ZAPUSTIMO IN SE ZUNAJ UČIMO	26
1.23	ZABAVNO UČENJE BRANJA Z ELEMENTI ESTETSKEGA PRISTOPA NA PROSTEM	27
1.24	S TABLIČNIM RAČUNALNIKOM V NARAVO PO ZNANILCE POMLADI.....	28
1.25	TORKI SO REZERVIRANI ZA GOZD	29
1.26	TRIJE PRAŠIČKI.....	30
1.27	UČITA ME NARAVA IN GIB	31
1.28	RAZLIČNI NAČINI OPAZOVANJA V NARAVI V POVEZAVI Z LIKOVNO UMETNOSTJO	32
1.29	ORIENTACIJA - TRAJNOSTNO	33
1.30	SNOVI, RAZKRAJANJE IN LOV NA ZAKLAD.....	34
1.31	LAND ART PRI POUKU LIKOVNE UMETNOSTI NA RAZREDNI STOPNJI	35
1.32	FIZIKALNI EKSPERIMENT: MERJENJE HITROSTI VODNEGA TOKA S POMOČJO LADJIC IZ NARAVNIH MATERIALOV V NARAVNEM OKOLJU	36
1.33	ZAČUTIMO NARAVO	37

1 Povzetki prispevkov na konferenci

V nadaljevanju so predstavljeni prispevki udeležencev na konferenci. Urejeni so glede na lokacijo predstavitve, tip prispevka in vsebinsko področje.

1.1 APLIKACIJA INATURALIST IN LJUBITELJSKA ZNANOST KOT ORODJE ZA UČENJE Z RAZISKOVANJEM TER SPODBUJANJE POZITIVNEGA ODNOSA DO BIODIVERZITETE

Tematski sklop: Digitalna tehnologija in učenje na prostem (Delavnica)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

ŽAN RODE IN DR. GREGOR TORKAR

UNIVERZA V LJUBLJANI, PEDAGOŠKA FAKULTETA

V današnjem svetu, kjer postaja učenje na daljavo vedno bolj pomembno, se pričenjamo zavedati potrebe po orodjih, ki nam tovrstno učenje omogočajo in olajšajo. Informacijsko – komunikacijske tehnologije (IKT) pomagajo pri učenju na daljavo in izboljšujejo kvaliteto poučevanja v razredu, saj lahko učno vsebino povzdignejo in jo naredijo bolj zanimivo in jo s tem približa učencem. Ljubiteljska znanost približa znanost množicam, spodbuja samostojno učenje ter razvoj porabnih veščin in znanj. Tako se v izobraževanju vse bolj pojavlja z IKT-podprta ljubiteljska znanost v najrazličnejših oblikah, ena izmed njih je aplikacija iNaturalist. iNaturalist obstaja kot spletna stran in aplikacija za uporabnike, ki zbirajo opažanja vsega, kar je živo in s tem pomagajo pri raziskavah biodiverzitete. Prav tako služi kot družbeno omrežje za ljubitelje narave. Za prepoznavanje organizmov ponuja iNaturalist računalniški model, ki se z uporabo strojnega učenja uči na veliki količini podatkov in tako lahko predlaga identifikacije na podlagi lokacijskih in časovnih podatkov ter fotografij iz katerih umetna inteligenca prepozna ne samo motiv, temveč tudi pogosto vrsto organizma, ki ga uporabnik fotografira. Spletno mesto gosti tudi močno skupnost prostovoljnih strokovnjakov, ki asistirajo pri identifikaciji naloženih opažanj. Ta dejavnost obravnava dve raziskovalni vprašanji: (1) Zakaj se iNaturalist uporablja v izobraževanju o znanosti in (2) Kako se lahko iNaturalist uporablja v izobraževanju? Po temeljitem pregledu literature smo ugotovili, da je bil iNaturalist uporabljen prek v dveh glavnih metodah poučevanja. Prva je BioBlitz, ki je organizirana dejavnost, kjer sodelujoči popisujejo vrste organizmov na določenem območju v določenem časovnem obdobju. BioBlitz je v izobraževanju pogosto vključen kot enodnevni dogodek, včasih pa je tudi podaljšan, da traja tudi cel semester ali dlje. Udeležba je velikokrat odprta za vse, ne le za učence. V nekaj izvedbah, so uporabljali tudi izkušene naravoslovce za vodenje udeležencev med aktivnostjo. Ti so jim pomagali zbirati in prepoznavati organizme, ki jih sodelujoči morda niso poznali. iNaturalist so v šolski kontekst vključevali tudi na druge načine - kot terensko delo, projekte ali kot pomoč pri izdelovanju herbarijev. Sodelovali so samo učenci in učitelji, pri čemer so učenci prejeli ocene na podlagi opaženih vrst, kakovosti fotografij in opazovanj, ki so dosegle stopnjo kvalitete Primerno za raziskave. Drugo vprašanje je bilo prikazano preko treh dejavnosti na različnih izobraževalnih ravneh: dve na osnovni šoli in ena na univerzitetnem nivoju, kjer so morali študentje zbirati opažanja organizmov in jih naložiti na iNaturalist. Vse tri dejavnosti so prejele zelo pozitivne povratne informacije s strani študentov.

1.2 ZELENI VELIKAN – TE POZNAM?

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Plakat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

MIKA ČEMAŽAR TRATAR

OŠ OSKARJA KOVAČIČA, LJUBLJANA

Naravno okolje in preoblikovano okolje

Primarnega naravnega okolja, v katerem posegi človeka še niso močno opazni, je pri nas izjemno malo oz. se nahaja na območjih, ki so težko dostopna (npr. visokogorje, pragozd). Ko govorimo o naravnem okolju, v katerem lahko izvajamo pouk, imamo največkrat v mislih gozd ali travnik. Oba habitata človek močno preoblikuje s pogozdovanjem, sečnjo, osuševanjem, košnjo. Pouk v naravi je v vsakem primeru torej vezan na okolje, v katerega človek bolj ali manj aktivno posega.

Narava v mestu

Osnovna šola Oskarja Kovačiča stoji na obrobju ožjega mestnega jedra Ljubljane. Ne glede na to, se tik za šolsko stavbo vzdiguje hrib Golovec, 5 minut hoje stran pa grič Ljubljanskega gradu. Oba ponujata odlične možnosti za izvajanje učnih aktivnosti v naravi.

Če pa smo z izvedbo časovno omejeni, nam tudi ožji šolski prostor, z nekaj iznajdljivosti, ponuja dobre možnosti za izvedbo pouka v naravi. Potrebno je le odpreti oči.

Pred mnogimi leti so ob snovanju šolskega igrišča, z namenom izobraževanja, nanj posadili predstavnike različnih drevesnih vrst. Danes so ta zrasla do svojih naravnih velikosti, vedenje o posameznih primerkih pa je z leti zbledelo. Ob pripeki se učenci radi skrijejo v senco njihovih krošenj, okrog njih se lovijo, igrajo se z njihovimi odpadnimi plodovi, ne poznajo pa njihovih imen in posebnosti. Zato smo se z učenci 4. razreda odločili, da jih (ponovno) spoznamo.

Aktivnost

Osnova za delo je učno - delovni plakat, z izrisano silhueto drevesa in s posameznimi rubrikami. Skupina učencev plakat izpolnjuje z iskanjem in zbiranjem naravnih materialov posamezne drevesne vrste in podatkov o njej. Aktivnost poteka v gozdu, v kolikor pa smo časovno omejeni, jo lahko izpeljemo tudi v okviru dveh šolskih ur v neposredni okolici šole. Pri iskanju informacij si učenci lahko pomagajo z literaturo ali s podatki s spleta. Ko so podatki zbrani, skupine predstavijo svoje drevo.

Sledi ustvarjalni del dejavnosti. Učenci izdelujejo igro »3 v vrsto«. Na okrogle rezine odreza drevesnih vej lepijo liste različnih drevesnih vrst in drugih prepoznavnih značilnosti rastlin (npr. cvetove). Igra ima učno – didaktično vrednost, saj preko nje učenci spoznavajo različne drevesne in grmovne vrste ter zeli (travniške cvetlice).

Z omenjeno aktivnostjo učencem pokažemo, da je narava dosegljiva že, ko stopimo iz šolske stavbe. Za stik z naravo ni potrebno mnogo fizičnega napora, dolgih prevozov in celodnevni aktivnosti. Odprimo oči in zagledali jo bomo na lastnem pragu. Z nekaj iznajdljivosti in idejo pa učno uro v naravi brez težav izvedemo tudi v mestu.

1.3 PRAZNOVANJE ROJSTNIH DNI V GOZDU

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Plakat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, CŠOD PRVINE

MAJA MARINČIČ

ZASEBNI VRTEC SONČEK

Gozd je neskončna zakladnica idej za različne dejavnosti in z otroki smo ga pogosto obiskali. Ko je bil čas za odhod nazaj v vrtec, so se vedno pritoževali, da je čas prehitro minil. Ob praznovanju rojstnih dni otrok smo imeli navado, da si slavljenec izbere dejavnosti po njegovi želji. In nekega dne je želja otroka bila-pojdimo v gozd. In ta želja je bila tudi povod, da smo v naslednjem šolskem letu pričeli s praznovanjem rojstnih dni v gozdu. Ko je otrok imel rojstni dan, smo se v vsakem vremenu in letnem času odpravili na naš gozdni kotiček. Dejavnosti, ki so sicer potekale v igralnici, smo prestavili na prosto. Dan v gozdu se je začel z jutranjim krogom, s pozdravom prijateljev ter tudi gozda in gozdnih prebivalcev, nato pa smo pričeli s praznovanjem. Poleg rajanja in voščila slavljenecu smo naredili gozdno torto, izdelovali gozdne slike in še mnogo drugih stvari. V dejavnostih praznovanja so se prepletala vsa področja kurikulumu- gibanje, jezik, umetnost, družba, narava in matematika. Otrokom je bil ta način praznovanja zelo všeč. Opazili pa smo, da dejavnosti v gozdu otroke nekako umirijo in skupino med seboj zelo povežejo. Med prosto igro v gozdu so sodelovali med sabo in se igrali kot ena skupina, niso se delili na različne manjše skupinice kot običajno v igralnici. In ta povezanost se je kmalu prenesla tudi v igralnico.

1.4 UMAZANE HLAČE KOT POKAZATELJ INOVATIVNEGA UČNEGA PROCESA

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Plakat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

SONJA RUDOLF

OŠ ZALOG

Gozd kot prostor nudi številne pozitivne učinke na otroke. Izboljšuje se koncentracija, motorične sposobnosti, socialni odnosi in razvoj domišljije. Obiskovanje gozda v krajšem času izboljša tudi naše zdravje in krepi imunski sistem. Učenci, ki so pogosto v naravnem okolju so bolj vzdržljivi, samozavestni, kreativni in spretni. Učenje v naravi omogoča, da je učenec aktiven in lahko naravo zaznava z vsemi čutili. Otroci, ki veliko časa preživijo v naravnih okoljih, ta okolja tudi bolj cenijo in bolje skrbijo zanje. S tem pa lahko ekosisteme ohranjamo za prihodnje rodove. (Györek, 2016)

Gozd daje otroku vlogo, ki je v razredu pogosto pasivna, v gozdu pa postanejo učenci veliko bolj aktivni, soudeleženi raziskovalci gozda. Je idealen vzgojno-učni prostor, ki spodbuja razvoj otrok na več področjih. Mag. Natalija Györek, vodja projektov na Inštitutu za gozdno pedagogiko poudarja, da narava predstavlja najbolj primerno protiutež današnjemu hitremu tempu. Izpostavlja tudi, da je gozd izredno bogato in uravnoteženo čutno okolje, ki omogoča razvoj senzornega sistema in ustvarja dobro podlago za kognitivni razvoj. Finci so z raziskavami potrdili, da otrokov imunski sistem z igrami in učenjem v naravi, okrepimo že v enem mesecu. Tu so še pozitivni vplivi sončne svetlobe, naravnih elementov in svežega zraka. Ga. Györek pravi tudi, da je osnovno gonilo otrokovega razvoja raziskovalna igra in gibanje. Teme v šolskem sistemu so vsekakor zanimive, vendar zanimanje pri otrocih hitro upade, če ni zadovoljena njihova potreba po aktivnosti in raziskovanju. (Györek, 2012).

Z gozdno pedagogiko pravi ga. Györek, da vzgajamo bolj vzdržljive, čustveno stabilne, manj potrošniško usmerjene, bolj prijateljske, empatične, manj agresivne in samozavestne otroke. Otroke, ki bodo cenili naravo in imajo bolj razvito domišljijo. (Györek, 2012)

Dr. Urša Vilhar pravi, da je naš živčni sistem tudi v 21. stoletju prilagojen na dražljaje iz narave. V naravi se srčni utrip umiri, krvni tlak in vrednost stresnih hormonov se znižajo, prav tako raven sladkorja v krvi. (Redna igra v gozdu: boljši razvoj motoričnih veščin, otroci so manj bolni in hitreje okrevajo, 2021).

Dr. Štemberger opozarja na premalo gibanja današnjih otrok. Pretežkih je vsako leto več otrok. Dodaja še, da učenje v naravi spodbuja gibanje, saj uporablja različne načine gibanja za reševanje zastavljenih nalog. (Štemberger, 2012).

Na osnovni šoli Zalag smo v gozdni pedagogiki prepoznali mnogo prednosti ter se odločili, da z učenci redno obiskujemo gozd. Trenutno redno odhajajo v gozd učenci tretjega razreda in enega petega razreda. Ugotovili smo, da lahko vse predmete izvedemo na prostem. Znanje, ki ga učenci na tak način osvojijo je trajnejše. Učenci pa so pri delu veliko bolj motivirani in aktivni. Veliko časa smo namenili gozdnemu bontonu in temam iz ekologije ter skrbi za okolje.

Zastavljene cilje smo uspešno realizirali. Tudi v bodoče bomo nadaljevali z učenjem in poukom v gozdu, saj smo v tem zaznali zelo inovativen način poučevanja, ki ga učenci v sodobnem času nujno potrebujejo.

1.5 ČEBELICA - KAM PA KAM

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Plakat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

MOJCA ŠARLIJA

OŠ JANEZA PUHARJA KRANJ - CENTER, PŠ PRIMSKOVO

Vsako leto nas ob dnevu slovenske hrane in tradicionalnem slovenskem zajtrku pričaka sladek med. Tako je bilo tudi letos. Ob uživanju sladkih, predvsem pa domačih in zdravih dobrot, smo se z učenci še več pogovarjali o pomenu tovrstne prehrane. Radovednost in vrsto vprašanj me je spodbudilo, da sem v goste povabila čebelarja.

Zjutraj nas je v jutranjem krogu razveselil nepričakovan obisk. Čebelar nas je poučil o življenju čebel, delu čebelarja tekom celega leta in pomenu ohranjanja čebel. Z veseljem smo okušali različne vrste medu in matični mleček.

Čebele imajo za človeka velik pomen, saj pripomorejo k ohranjanju naravnega ravnovesja, z oprraševanjem pa daleč največ prispevajo k pridelavi hrane. Njihovo pomembno vlogo morajo otroci spoznavati že zelo zgodaj, ko že v vrtcu izvajajo različne dejavnosti na temo narave in čebel. Sama želim otroke spodbujati k dejavnemu opazovanju in vključevanju v okolje, katero nas obdaja.

Prvi del našega srečanja smo ga izvedli v razredu. V drugem delu pa se z učenci odpravimo na šolsko dvorišče, kjer nas pod drevesi v kotičkih čakajo naloge. Učenci se spremenijo v marljive čebele, ki letajo od rože do rože in z reševanjem nalog, ki se skrivajo v čebelarjskih kotičkih, aktivno spoznavajo delo čebelarja, čebelje izdelke, razvoj čebele, zgradbo čebele in pregovore o čebelah.

Želela sem, da otroci preko različnih metod spoznajo čebele, njihov življenjski prostor ter nenadomestljiv pomen čebel za človeka in pridelavo hrane. Hkrati sem tudi želela, da učenci pridobijo pozitivne izkušnje s čebelami. Večini ljudi čebele vzbujajo strah, bojijo se njihovega pika. Učenci morajo ozavestiti, da vendar čebele nikdar ne pikajo iz zlobnosti. Svoje orožje uporabijo le takrat, kadar se čutijo ogrožene. V naravi se to primeri, ko čebelo stisnemo oz. pohodimo. Povsem drugače pa je to v neposredni bližini čebeljega doma. Tu čebele ne želijo imeti nobenega vsiljivca, ki pride tja največkrat s tatinskimi nameni. Sem spadajo predvsem različne divje čebele, ose, muhe, medved ... in seveda tudi človek.

Ob raziskovanju in opazovanju čebel in medovitih rastlin v naši neposredni bližini, smo se učili sobivanja z naravo ter hkrati razvijali čut za njo. S pomočjo slikovnega materiala in video posnetkov smo spoznavali slovenske čebele-kranjsko sivko, ki slovi po svoji krotkosti in delavnosti. Kranjsko sivko smo tudi narisali in pripravili razstavo likovnih izdelkov.

V naravi smo opazovali čebele, kako na medovitih rastlinah nabirajo cvetni prah. Tudi sami smo se pridružili dnevu medovitih rastlin in s sajenjem tako naredili nekaj dobrega za ohranitev čebel in okolja, v katerem živimo. Čebele bodo še naprej vestno opravljale svoje osnovno poslanstvo, to je oprraševanje rastlin, in poskrbele za hrano, ki je za obstoj človeka nujno potrebna. Naše sončnice pa bodo krasile tudi okolico šolskega vrta.

Naše spoznavanje smo posvetili tudi panjskim končnicam, ki so pomemben del naše kulturne dediščine. Vsak učenec je z lastnim motivom poslikal svojo panjsko končnico. Skupaj smo izdelali pravi dom čebelam – čebelnjak.

Kot aktivno nalogo pa so učenci raziskovali, kje vse lahko uporabimo med in v katerih izdelkih in čebeljih pridelkih je med prisoten. Zbirali smo recepte slaščic, namazov, jedi in napitkov kjer lahko uporabimo čebelje pridelke.

1.6 GOZD KOT SPODBUDA ZDRAVEGA NAČINA ŽIVLJENJA

Tematski sklop: Trajnostni razvoj ter podnebni cilji in vsebine pri učenju na prostem (Plakat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

EVA TOMŠIČ

OŠ ŠMARTNO PRI LITJI

Z učenci planinskega krožka, smo se pogovarjali o zdravem načinu življenja in pomenu trajnostnega razvoja.

Učenci so morali določiti v katero skupino spadajo, glede na način življenja, ki ga živijo:

- a) ZDRAVO ŽIVLJENJE
- b) OBČASNO ZDRAVO ŽIVLJENJE
- c) NEZDRAVO ŽIVLJENJE

Nihče izmed otrok se ni opredelil za tretjo skupino, nezdravo življenje.

Učencem sem nato predstavila planinsko pot, ki nas je čakala in jim dala navodila, kako naj bodo pripravljene za pohod (oblačila, obutev). Na obvestilu ni bilo navodila glede malice, zato sem otrokom povedala, da je izbira hrane za malico prepuščena njihovi lastni izbiri.

V soboto, 8.10. 2022 smo se v meglenem jutru odpravili na pohod.

Po 20 minutni hoji smo imeli prvi postanek, kjer so učenci lahko naredili prvi požirek in "dali nekaj malega v usta". Pogovorili smo se, kaj imajo za piti in katere prigrizke imajo.

Našemu prvemu postanku je precej hitro sledil drugi postanek (30 min), saj so bili otroci zelo žejni.

Ko so se otroci ponovno odžejali, smo pot nadaljevali. Vidno utrujeni, smo po 40 min prišli na domačijo Blaj.

Sledi je daljši odmor z malico in pogovor »o malici«, ki so jo imeli s sabo. Pogovor sem usmerila tudi v embalažo. Kdo se je držal načel trajnostne potrošnje: - ponovno uporabi, - uporabi embalažo, ki ne obremenjuje okolja, - s sabo nesi toliko kot boš porabil. Ker so imeli otroci s seboj kar veliko sladkarij, smo se imeli priložnost pogovoriti, kako bi bili lahko zapakirani posamezni bonboni in piškoti, da nebi bilo potrebne toliko odvečne embalaže.

Po malici so otroci pojedli kar nekaj sladkih prigrizkov in si povrnili nekaj E.

Na preprost način sem otrokom pokazala, kako so med pohodom zgubljali E, koliko in za koliko časa so jo med postanki pridobili nazaj in kaj se bo z njihovo E zgodilo po končanem pohodu. Pohvalila sem učence, ki so imeli namesto sladkarij s sabo suho sadje in oreščke in pohvalo utemeljila s tem, da sem jim povedala, da je tudi v suhem sadju kar nekaj sladkorja, ki pa se porablja dlje časa in je manj škodljiv. Po uro in pol dolgem postanku smo se odpravili proti domu. Otroci so dobili tudi nekaj vreč in zaščitne rokavice, saj smo se dogovorili, da bomo na poti domov pobrali vse smeti, ki v gozd ne sodijo.

Učenci so bili po 20 minutah zopet zelo žejni, zato smo naredili postanek, po tem postanku pa je večini otrok E zelo padla in so pot s težavo nadaljevali.

Ko smo prišli na cilj, smo v krog poklicali starše in jim na hitro predstavili skupne ugotovitve s pohoda:

- Pomen zajtrka
- Neustrezni prigrizki in raven E
- Tekočina-voda, ne sladkane pijače
- Zadostna količina spanca

1.7 MOJE DREVO - MOJ UČITELJ

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

EVA BARAGA

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA, PODRUŽNIČNA ŠOLA MAKSIM GASPARI BEGUNJE

Narava je najboljše okolje za učenje. Namen v nadaljevanju predstavljenih dejavnosti je učenje z drevesom, ob drevesu in od drevesa ter spremljanje le-tega v vseh letnih časih. Drevesa v naravi najpogosteje rastejo v skupinah, tako, kot so prvošolci, ki septembra prvič prestopijo šolski prag, skupina, ki vsakodnevno skupaj preživi dopoldne v šoli. V naravi dve drevesi nista popolnoma enaki. Tako je tudi z učenci v razredu; generacija otrok, ki so enako stari, obiskujejo isto šolo, vsak dan se učijo skupaj s svojimi vrstniki, pa vendarle je vsak popolnoma drugačen. Učitelji jim poskušamo podajati nova znanja, ki pa jih 6, 7 - letniki različno usvajajo. V predstavljenih dejavnostih je vsak prvošolec lahko dopolnil svoje znanje glede na svoje sposobnosti, svoje predznanje ne da bi pri tem oviral druge sošolce ali da bi moral čakati na svojo priložnost, kot se to pogosto dogaja v učilnicah. Zajeli smo več učnih predmetov:

- šport (sprehod do dreves, ples ob drevesu)
- slovenščina (branje drevesu, sestavljanje zgodbe o drevesu)
- matematika (seštevanje in odštevanje s pomočjo drevesnih vejic, plodov, listov)
- spoznavanje okolja (opazovanje drevesa v štirih letnih časih, meseci v letu (rojstni dnevi dreves), spoznavanje čutil ob drevesu)
- glasbena umetnost (petje in ples ob drevesu)
- likovna umetnost (slikanje drevesa v štirih letnih časih, uporaba računalniškega programa Slikar, izdelava »drevesne pošasti«).

V prvem razredu se učenci spoznajo s črkovanjem, zlogovanjem in nato z branjem besed in celih povedi. V fazi učenja branja je nujno potrebno tudi glasno branje. Ko učitelji od učencev zahtevamo glasno branje pred sošolci v razredu, učence večkrat spravimo v nelagoden položaj. Še posebno učenci, ki so na tem področju šibkejši, se glasnega branja sramujejo, bojijo. Drevo v naravi pa je odličen poslušalec, saj se ne posmehuje, posluša vsakega ne glede na to, kako bere (gladko, zatikajoče, glasno, tiho). Govorno sporočanje so učenci urili tudi tako, da so v spomladanskem času obiskali svoja drevesa in vsak učenec je naredil »intervju« z drevesom in si tako izmislil zgodbo o njem. Zgodbe so učenci posneli s tabličnim računalnikom in si jih nato ogledali.

Računanje s pomočjo naravnih materialov v naravi je za učence sproščujoče in zabavno.

Prvošolci se učijo o spremembah, ki se dogajajo v naravi skozi letne čase ter tudi o mesecih v letu in praznovanjih. Učenci spoznajo, da imamo državne ter tudi osebne praznike. In tako ima tudi vsako drevo lahko svoj osebni praznik. Na začetku leta je vsak učenec določil, kateri mesec bo njegovo drevo praznovalo rojstni dan. Učenci so izdelali plakat in ob posamezen mesec narisali svoje drevo. To je pomenilo, da tisti mesec praznuje tisto drevo. Podobno imamo tudi koledar naših osebnih praznovanj. Učno snov o čutilih so tudi spoznali s pomočjo naših dreves.

V računalniškem programu Slikar so spoznali prve korake slikanja v tem načinu. Kiparili pa so z izdelavo »drevesne pošasti«.

1.8 PRIMER DOBRE PRAKSE: "KO UČENEC POSTANE UČITELJ IGRIVE VADBE NA PROSTEM"

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

VESNA BOŠTJANČIČ

OŠ DRAGOTINA KETTEJA ILIRSKA BISTRICA

Sodoben način življenja ter z njim povezane zabavne elektronske in komunikacijske storitve otroke in mladino oddaljujejo od narave in osnovne človekove potrebe - gibanja. Učitelji imamo pomembno vlogo pri motivaciji otrok za aktivnosti na prostem, pri čemer moramo izstopiti iz klasičnih okvirjev in v svoje delo vključiti aktivne didaktične pristope poučevanja. Zaradi celostnega vpliva na organizem je vzdržljivostna vadba nujna za normalen zdrav razvoj otrok in mladostnikov kot tudi za ohranjanje zdravja v odrasli dobi. Žal pa so izkušnje s tovrstno vadbo pri številnih mladostnikih slabe, saj je navadno ob besedi »kondicija« prva misel dolgočasen, neprekinjen in utrujajoč tek. Z aktivno obliko poučevanja, ki je vključevala sodelovalno in izkustveno učenje, so učenci preko igralnih oblik raznovrstnih orientacijskih iger razvijali gibalne sposobnosti, krepili socialne veščine, kritično vrednotili učni proces, se medpredmetno izobraževali, razvijali ustvarjalnost in inovativnost ter ob vsem tem gradili odnos do sebe, do drugih ter do narave. Z izkustvenim učenjem so premagovali številne izzive ter obenem pridobivali znanja, ki so jih v nadaljevanju uporabili za vodenje učnega procesa. V prispevku bodo predstavljeni številni uporabni primeri igrih orientacijskih izzivov, ki so jih učenci sami pripravili tekom aktivnega učnega procesa. Primeri dobrih praks niso uporabni le pri športnih predmetih, temveč omogočajo vključevanje v številne naravoslovne predmete kot tudi na razredne ure.

1.9 STORŽ VSAK JE LAHKO JUNAK!

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

MANCA FARKAŠ

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

Po večletnih izkušnjah dela z osnovnošolci ugotavljam, da je za dvig motivacije in vzpostavitev kvalitetnejšega odnosa med učenci ter med učiteljem in učencem ključen umik iz vsakdana v naravo. Do lažjega doseganja učnih ciljev pridemo z izkušnjskim učenjem ter učenjem z metodo igre, saj so pri tovrstnih oblikah dela učenci običajno bolj pozorni in se jim doživetje posledično bolje vtisne v spomin. Veliko se že poslužujem metode doživljajske pedagogike, kjer so učenci aktivno vključeni v pripravo, izvedbo in evalvacijo dejavnosti. Na seminarju Inovativni pristop za poučevanje na prostem z elementi estetskega pristopa sem dobila nove ideje za popestritev svojega dela ter se odločila, da jih preizkusim v praksi. V letošnjem šolskem letu sem kot svetovalna delavka tudi intenzivneje pričela z izvajanjem delavnic Varni brez nasilja programa NEON, menim namreč, da je pomembno, da učence aktivno učimo socialnih veščin in sobivanja, saj smo se precej oddaljili, še posebno v obdobju epidemije Covid-19. Za lažje vzpostavljanje odnosov in sodelovanje v skupini pa mora posameznik, poznati sebe, svoja močna in šibka področja ter se sprejemati.

Dejavnost sem izvedla v skupini tretješolcev s podružnične šole. V skupini je sedemnajst redovnih in dobro vodljivih učencev ter učiteljica, ki odprtih rok sprejema nove inovativne ideje.

Delavnica »Storž vsak, je lahko junak!« temelji na samospoznavanju, spodbujanju kreativnosti, čuječnosti, vztrajnosti. Dejavnost poteka v bližnjem gozdičku in se kasneje nadaljuje v šoli in njeni okolici. Umaknemo se iz vsakodnevnega sedenja za šolskimi klopmi in v učenje vključimo gibanje. Del dejavnosti poteka v skupini in se razvija skupinsko dinamiko, del pa poteka povsem individualno in se krepi posameznikovo čuječnost, ustvarjalnost in pismenost. Dejavnost je razgibana in od učenja z naravnimi materiali, zbrane informacije prenesemo v socialno igro čuječnosti ter trening ustnega in pisnega sporočanja, za zaključek pa vse povzamemo z ustvarjanjem s pomočjo sodobnih naprav.

Pri dejavnosti je ključen razmislek vsakega člana skupine o tem v čem smo si ljudje in storži podobni ter kako močne so tudi različnosti. Ključno je, da posameznik prepozna svoja močna področja in tako gradi pozitivno samopodobo.

1.10 CEL SVET JE NAŠA UČILNICA

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

ANJA FRANK

OŠ DRAGOTINA KETTEJA

Z novimi generacijami že več let opazujemo po koncu pouka utrujene, izgorele učitelje in učence, ki se ob zvonjenju zbudijo, saj velikokrat med poukom le čakajo konec ure ter polni energije odidejo iz učilnic. Sodobni izziv v šoli je motivirati učence za učenje. Sodobni učni načrti učitelje odvrtaajo od tradicionalne strukturiranosti pouka in razdrobljenosti vsebin na predmetna področja. Spodbujajo k medpredmetnemu povezovanju vsebin pri pouku. Ključnega pomena so preišljeni, sodobni didaktični pristopi, ki zagotavljajo in ohranjajo visoko stopnjo motiviranosti za učenje. Izkustveno učenje spodbuja ustvarjalnost učencev in učitelja. Razlog za to je medpredmetno povezovanje razdrobljenih delov učne vsebine v razumljivejšo, uporabnejšo in bolj življenjsko celoto. Učenci naj bi v šoli in izven nje znali povezovati in uporabljati teoretično in praktično znanje iz različnih področij.

Dejavnosti učenja in poučevanja začetne angleščine morajo biti zanimive in sproščene. Čeprav pri začetnem poučevanju angleščine poučujemo osnovne vsebine, so lahko ure kreativne, ustvarjalne in spodbujajo ter razvijajo višje ravni mišljenja. Specifika mlajših učencev je tudi kratka koncentracija in hitra preusmeritev pozornosti, zato je začetno navajanje na osnovne primerne vzorce obnašanja še kako pomembno, ravno tako pa doslednost pri vsem kar zahtevamo. Celostno učenje temelji na sprejemanju sporočil s pomočjo različnih čutil, celostnem delovanju možganov in razvijanju sedmih inteligenc, vse to pa poteka v sproščenem ozračju. Naravno okolje je za učence dobra motivacija za znanje, ki ga pridobivajo. Ko se povsem osredotočimo na dejavnost in smo predani doseganju zastavljenega cilja, postane učenje podobno aktivnosti umetnika, ki sledi navdihu.

Učna ura temelji na zavedanju sveta okrog sebe, na več čutnem učenju in učenju skozi igro. V ospredju so učenci, ki so aktivni in na podlagi svoje izkušnje pridejo do zastavljenega cilja. Učna ura je zasnovana na uporabi jezika kot sporazumevalnega orodja in v ospredje postavlja dialog, pogovor v skupinah. Učenci sledijo radovednosti, bolje zaznavajo kompleksnost in medsebojno povezanost sebe ter sveta okrog sebe. Spoznajo, da so del večjega sistema in da je učenje vpeto v življenje ves čas in povsod.

1.11 E-SOBA POBEGA V NARAVI

Tematski sklop: Digitalna tehnologija in učenje na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

VANJA GUČEK

OŠ IVANA SKVARČE, ZAGORJE OB SAVI

Če se z učenci odpravimo v naravo, se kar naenkrat naša učilnica zelo poveča in v tej učilnici je mogoče izvajati pouk na povsem drugačen način, z drugačnimi pripomočki, učnimi metodami in oblikami. Sama narava nam omogoča enostavno medpredmetno povezovanje vsebin, vzbujanje radovednosti v učencih, spodbuja gibanje ter poveča motivacijo učencev za učenje. Hkrati pa je narava tudi naša učiteljica, saj nas lahko s svojo raznolikostjo in pestrostjo tudi veliko nauči.

Pri načrtovanju učnih ur na prostem izhajam iz okolja, ki ga imam na voljo v okolici šole, predznanja učencev in medpredmetnega povezovanja. Občasno vključim tudi sodobno tehnologijo, saj nam ta omogoči učinkovite načine za prilagajanje vsebin, dostopanje do posameznih nalog v prilagojenem tempu, takojšna povratna informacija in zbiranje dokazov o opravljenih nalogah.

S temi izhodišči v mislih, se je rodila ideja o pripravi spletne sobe pobega v naravi v kateri bodo učenci preko različnih nalog izkazali znanje, ki so ga pridobili pri pouku matematike, slovenščine, naravoslovja in športa ter z uspešno opravljenimi misijami prišli do skrivne kode, ki jih po popeljala nazaj v šolo.

Za pripravo e-sobe pobega v naravi sem uporabila spletno orodje Genially in ustvarjalec QR kode Qr code Monkey.

Učenci so bili zelo motivirani pri iskanju kode, zato so se zelo resno lotili reševanja posameznih nalog in si ob morebitnih nejasnostih med seboj tudi uspešno pomagali z nasveti.

1.12 ZGODBE Z GRAJSKEGA DVORIŠČA

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

ANDREJA JELINČIČ

OŠ HEROJA JANEZA HRIBARJA STARI TRG PRI LOŽU

Na naši osnovni šoli že vrsto let v maju pripravimo razstavo likovnih in tehniških izdelkov učencev v prostorih gradu Snežnik. Vsak učenec na šoli ima razstavljen vsaj dva izdelka, zato si vsako leto razstavo tudi ogledamo.

Letos smo tja odšli peš, zato sem za četrtošolce na pohodu do gradu in v njegovi okolici pripravila pouk na prostem v obsegu 5 šolskih ur. Pripravila sem dejavnosti, v katerih sem prepletla cilje športa, slovenščine, likovne umetnosti, matematike in družbe. Naloge so izvajali učenci obeh paralelk 4. razreda v parih in skupinah, ki so jih oblikovali po lastnih željah.

1. Pohod z nalogami do gradu Snežnik - ŠPORT

Razgovor s prijateljem: Učenci so se razdelili v pare po lastnih željah. Med potjo so se morali pogovarjati s prijateljem v paru. Pogovarjala sta se lahko o različnih temah, in poskušala drug od drugega izvedeti čim več zanimivih stvari. Med potjo so bili trije postanki. Na vsakem postanku je moral vsak učenec listek zapisati eno zanimivo stvar, ki jo je izvedel iz pogovora. Po vsakem postanku se je desni učenec v paru pomaknil za eno mesto naprej, tako da so se oblikovali novi pari.

Zakladi ob poti: Vsak učenec je dobil približno pol metra dolgo vrvico. Na vsakem postanku je moral v naravi poiskati en predmet, ki je vzbudil njegovo pozornost (je zanimive oblike, barve, ga na kaj spominja,...) in privezal na vrvico. Vrvico so morali prinesiti na cilj pohoda, saj so predmete potrebovali za nadaljnje dejavnosti.

2. Ogljed razstave likovnih in tehniških izdelkov učencev v gradu Snežnik – LUM

3. Odprti krog - delo po postajah v skupinah po 3 učenci. Skupine so si poljubno izbirale vrstni red dejavnosti, na koncu so morale vse opraviti dejavnosti na vseh postajah.

Izvajali so naloge iz LUM, MAT in SLJ. Za vsako uspešno opravljeno nalogo je bila skupina nagrajena sličico z vprašanjem. Ta jih je vodila do skritega zaklada. Ob zakladu (kipu žabe, spomeniku prvi slovenski gozdarski šoli, snežniški vrtnici), ki se nahaja v grajskem parku, so našli besedilo, s katerim so spoznavali naravno in kulturno dediščino gradu in okolice: snežniško vrtnico, prvo slovensko gozdarsko šolo in notranjo opremo gradu Snežnik. Besedilo so morali glasno prebrati (vsak član skupine en del). V besedilu se je skrival tudi odgovor na vprašanje. Za pravičen odgovor so bili nagrajeni s štampiljko in lahko so se lotili naslednje naloge. Na ta način so osvajali cilje pri družbi, slovenščini in športu.

a) LIKOVNA UMETNOST: risanje z ogljem, Detajl gradu Snežnik, svetla in temna ploskev

Skupina je izžrebala izrez sličice detajla iz gradu Snežnik (delček kljuke na grajskih vratih, svetilke, okna, balkonske ograje...) Poiskati so morali, kje se ta detajl nahaja, pozorni so morali biti na podrobnosti, da so ugotovili, točno katero okno, svetilka... je na fotografiji. Primerjali so fotografijo izseka s fotografijo celotnega dela gradu in nato ta del narisali z ogljem. Risbo so izpolnili s svetlimi in temnimi ploskvami, kar so dosegli s šrafiranjem ali senčenjem.

b) MATEMATIKA - Merjenje dolžine palic s standardnimi in nestandardnimi enotami, pretvarjanje merskih enot za dolžino, matematični problemi, računanje z merskimi enotami

Učenci so v skupinah reševali naloge na učnih listih. Učiteljica je na postaji preverjala, če učenci pravilno merijo z metri in z nestandardnimi enotami.

c) SLOVENŠČINA: Pisanje zgodbe z grajskega dvorišča

V skupini so določili vloge: bralca besedila s table, zapisovalca zgodbe, bralca zapisane zgodbe.

Glasno so prebrali besedilo na informacijski tabli o gradu Snežnik, vsak je sošolcem prebral zanimivosti s pohoda, ki jo je izvedel od sošolca in predstavil predmete z vrvice.

Z informacijske table je vsak izbral eno zanimivo besedo, vsak en predmet s svoje vrvice in vsak eno zanimivost s pohoda. Zapisali so jih v pripravljeno tabelo. Iz teh besed so morali napisati zanimivo in napeto zgodbo z grajskega dvorišča.

4. Pohod nazaj v šolo - ŠPORT

5. Predstavitev izdelkov in analiza dejavnosti

1.13 PESTROST BARV IN ŽIVLJENJA V GOZDU

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

IZABEL JURMAN

OŠ OSKARJA KOVAČIČA ŠKOFIJE

Naravoslovni dan za šestošolce sem zastavila kot medpredmetno aktivnost s poudarkom na naravoslovnih vsebinah in celostnem učenju. Za dejavnost sem uporabila 6 šolskih ur, in sicer 5 šolskih ur v času naravoslovnega dne ter dodatno uro v šoli za evalvacijo. Namen dejavnosti, ki se je odvijala v gozdu, je bil v prvi vrsti navajati učence na reševanje problemskih vprašanj, samostojnost pri učenju, raziskovanje in razvijati kreativnost. Učenci pri dejavnostih se urijo v opazovanju in opisovanju v naravi, uporabljajo vsa čutila, pridobivajo spretnosti in krepijo se medsebojne vezi.

Pred odhodom na teren smo z učenci zapisali kriterije za snemanje videoposnetkov, ki so nam služili kot dokaz učenja.

Na terenu so bili učenci razdeljeni v skupine z izžrebom listka, na katerem je bilo ime drevesa, ime plodu ali fotografija dela drevesa. Učenci so poiskali, h kateremu drevesu spada dana fotografija. Ker so bile naključno formirane skupine in v razredu vladajo slabši medsebojni odnosi, smo najprej izvedli dve aktivnosti, katerih namen je bil povezovanje skupine za uspešnejše nadaljnje delo. Skupina je s pomočjo treh kamnov mogla pripeljati vse svoje člane čez navidezno reko. Pri drugi nalogi so se učenci postavili v kolono in si zaporedno risali s prstom po hrbtu za prenos informacije do prvega v koloni.

Sledil je osrednji del naravoslovnega dne. Vsaka skupina je dobila sklop različnih aktivnosti, problemskih vprašanj. Učenci so poskušali rešiti različne izzive. V kolikor niso znali rešiti, so dobili namig kot pomoč za rešitev naloge.

1. sklop izzivov: Pestrost barvil in življenja v gozdu:

- Pripravite čim več barvil iz naravnega materiala, ki ga ponuja gozd. – Učenci so dobili kovček s pripomočki za izvedbo eksperimentalne vaje, vendar niso imeli opisanega postopka za pridobivanje barvil.

- Poiščite dve bivališči, ki se razlikujeta po biotski pestrosti ter na površini 1 m² določite število rastlinskih vrst in opišite mikroklimo (izmerite nežive dejavnike okolja: temperatura in vlažnost zraka, osvetljenost). – Učenci so imeli na voljo vrvico, alkoholni termometer ter šolske tablice z aplikacijami za merjenje temperature, osvetljenosti in vlažnosti zraka.

2. sklop izzivov: Katera drevesa rastejo v našem gozdu?

- Koliko dreves je v gozdu? V skupini se pogovorite in opišite, kako bi ocenili, koliko dreves je npr. na 10.000 m² gozda.

- Kako visoko je drevo?

- Koliko in katere drevesne vrste najdete v gozdu na dani lokaciji? Izdelajte preprost določevalni ključ za najdena drevesa. – Učenci so skenirali QR kodo in poiskali lokacijo, na kateri so na razdalji 10 m vzdolž poti prešteli drevesne vrste in jih določili s pomočjo določevalnih ključev (tiskani določevalni ključi ali aplikacija Plantnet).

3. sklop izzivov: Preživite v naravi:

- Izdelajte načrt in poiščite, kaj vse potrebujete, da bi preživeli nekaj tednov v gozdu.

- Poiščite užitho rastlino in jo opišite.

Za vsako opravljeno dejavnost so dobili številko. Na koncu so s pomočjo dešifrotorja števil v črke ugotovili skrito geslo. Sledila je še priprava videoposnetkov kot dokazov učenja, katere smo naknadno v šoli pregledali in evalvirali.

1.14 RAZISKOVANJE MILNIH MEHURČKOV

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

SANDRA KAPUS

OŠ ŠMARTNO PRI LITJI

Namen prispevka je predstaviti, kako so učenci prvega razreda ustvarjali milne mehurčke in se z njimi igrali. Običajen način so nadgradili tako, da so zbrali recepte za mešanice in pripomočke za pihanje. Zraven so vključili še skrb za naravo. Preko raziskovanja, samostojnega in skupinskega dela, so se učenci srečevali z najrazličnejšimi poskusi. Znane stvari so umestili na različna področja, ji povezali z že vidnim in poizkusili v praksi. Preko večkratnega vsakdanjega opravila – umivanja rok, so zagato s prekomerno porabo mila zapeljali v raziskovalno delo. Ko so izbrali recepte za domačo mešanico, so pregledali sestavine. Razvrstili so se v skupine in ugotavljali, za kaj vse jih lahko uporabimo, kaj vse lahko iz njih naredimo. Pri pripomočkih so bili praktični. Uporabili so stvari, ki so jih našli doma. Meritve so opravili z lončki, ki so jih dobili pri malici. S pihanjem skozi različne pripomočke so preizkusili kakovost mešanic, svojo spretnost, vztrajnost, odziv na uspeh ali neuspeh ob ustvarjanju mehurčkov. Spontano se je razvila igra, pri kateri so mehurčke šteli na različne načine, se jih dotikali, iskali največje in najbolj vzdržljive. Ugibali in preizkusili so, s čim bi jih ujeli, da ne bi počili, lovili so jih na risalne liste. Na koncu so določili, kako bodo mešanice in pripomočki zavrgli, da bodo prijazni do narave. Vse so se ves čas med seboj prepletale tudi po koncu projekta. Z »mehurčki« so preko različnih iger nadaljevali pri drugih predmetih.

1.15 ZMEDA V PESKOVNIKU

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

MARIJANA KAVČIČ

OŠ JANEZA PUHARJA KRANJ - CENTER

Prvošolci v razredu opazijo pismo in škatlo z neznano vsebino. Pismo, ki sta ga napisala Lili in Bine, vsebuje navodila in namige za izvedbo vseh dejavnosti. V škatli sta dve vrečki. Učenci s tipanjem ugotavljajo skrivnostno snov, ki je v vrečki. Namigi v pismu jih odpeljejo na igrišče, do peskovnika. Tam jih čaka prava zmeda, ki so jo pripravili Bine, Lili in Zmedka. Učenci odkrivajo, kaj vse je zakopano v mivki. Ko vsak najde en predmet, se razporedijo v skupine. Učenci z enakim predmetom so skupaj v skupini. Nastane več skupin. Naloga vsake skupine je, da ugotovi, katero dejavnost bi z mivko in z najdenim pripomočkom lahko izvedli. Podobne aktivnosti so učenci tekom leta že spoznali pri pouku. S to nalogo lahko preverimo, kaj so si učenci zapomnili in kako kreativni so v svojih zamislih. Sledi dogovor o delu v skupinah. Vsaka skupina izvede dejavnost, predstavi jo ostalim skupinam. Kasneje lahko preizkusijo vse dejavnosti.

Glede na najdene pripomočke in izkušnje, ki so jih pridobili tekom leta, učenci:

- izdelajo senzorične številke,
- rišejo z mivko,
- z lupo opazujejo suhe / mokre delce mivke,
- izdelajo odtise v mivko / naredijo odlitke z gipsom,
- izdelajo labirint v peskovniku,
- naredijo ropotuljice,
- ločujejo snovi.

Dejavnosti se zaključijo v obliki evalvacije / pogovora.

Na koncu sledi ustvarjalni odmor - prosta igra v peskovniku.

1.16 POUK NA PROSTEM

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

POLONCA KOGEJ

OŠ 8 TALCEV LOGATEC

Letos poučujem v 1. razredu in zelo pogostokrat izvajam pouk na prostem. S prvošolci že od septembra obiskujem gozdiček in travnik ob njem, kjer izvajajo različne aktivnosti.

Izbrani gozdni kotichek nudi biotsko pestrost, varno ter prosto gibanje učencev. Meje gibanja sem jim določila ob prvem obisku. Učencem je dostopen peš. Sama hoja jim ne predstavlja prevelikega napora. Med hojo imajo pogosto opazovalno nalogo glede na učni cilj, ki ga želim doseči. Obiska oziroma dejavnosti v gozdu ali travniku ob njem se vedno zelo veselijo.

Dejavnosti na prostem so jim bolj prijetne, hkrati so z lastno aktivnostjo v naravi lažje smiselno povezovali, uporabljali, utrjevali ali nadgrajevali svoje znanje.

Predstavila bom dan pouka na prostem, kjer so učenci z aktivnostmi utrjevali učno snov iz različnih predmetov (MAT, SLJ, SPO, GUM, ŠPO in LUM). Posamezne aktivnosti so zajemale dobro poznavanje obravnavanega življenjskega okolja (gozda), kar za učence ni bila ovira, saj smo ga predhodno že opazovali, spoznavali ter raziskovali v različnih letnih časih.

Za obliko dela sem izbrala odprti krog. V dejavnosti je bil vpleten tudi estetski pristop. Aktivnost, ki je imela cilj urjenje tehnike branja in razumevanje prebranega, sem tudi diferencirala.

Učenci so izvajali naslednje naloge:

Foto iskanje (Na fotografijah so bili posnetki delov življenjskega okolja gozda in značilnosti pomladi, ki so jih iskali v naravnem okolju.),

Liki (Iz naravnih materialov so na tla naredili posamezne osnovne like in jih poimenovali.), Ugotovi in poišči (Urili so tehniko branja in razumevanje prebranega z velikimi ali malimi tiskanimi črkami (diferenciacija)). Na listkih so bile besede, vprašanja, krajši opisi delov življenjskega okolja gozda, pomladanske rastline. Rešitve so morali poiskati in pokazati.), Psssst, poslušam (Učenci so poslušali in proizvajali zvoke),

Skupinska slika (Učenci so v mislih fotografirali gozd. Postopoma je vsak izmed njih na papir s flomastri in barvicami narisal le eno stvar, ki si jo je zapomnjl.) in

Poligon (urjenje hoje in skoka).

Po opravljenih aktivnostih smo položili vrvi v krog in izvedli igrico Gnilo jajce.

Ob vračanju do šole so morali biti pozorni na zanimive stvari, ki so jih videli ali slišali med potjo.

Zaključni del aktivnosti je potekal v razredu in nato na dvorišču pred šolo.

V razredu smo v krogu naredili analizo njihovega opravljenega dela. Na mizo v sredini so položili njihove kontrolne liste s štipilkami. Pogovorili smo se o opravljenih nalogah, sodelovanju, razlogih za nerešene naloge pri posameznih učencih, kaj in kako bi lahko izboljšali ter o vtisih in njihovem počutju med izvajanjem nalog. Izražali so zadovoljstvo in navdušenje. Nato smo odšli za nekaj minut na šolsko dvorišče. Iz kamenčkov so morali sestaviti besede zanimivih stvari, ki so jih opazili ali slišali med vračanjem do šole iz dejavnosti v gozdu.

1.17 GOZDNA OLIMPIADA

Tematski sklop: **Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)**

Datum predstavitve: **27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE**

NINA KUMP PAPIĆ

OŠ PODZEMELJ

Uvod v načrtovano dejavnost je potekal v razredu v jutranjem krogu. Učence sem povabila, da podajo predloge, za kateri prostor v naravi bi danes zamenjali našo učilnico. Hitro so se strinjali, da je to šolsko igrišče, bližnji travnik in gozdiček, kjer najraje preživljajo aktivne odmore in minute za zdravje.

Povabila sem jih, da se z repelenti zaščitijo pred klopi in odpravili smo se na šolsko igrišče. Tam sem jim prebrala zgodbo s pridihom skrivnostnosti (Govorila je o palčku, ki jim je v gozdu, na igrišču in travniku pustil naloge, s katerimi želi preveriti, če so se v 2. razredu naučili kaj novega in če smejo iti v 3. razred. Vsaka naloga je oštevilčena in označena z rumeno palico. Ob koncu vseh opravljenih nalog je palček zanje pripravil presenečenje. Jaz sem le palčkova pomočnica.).

Razdelili so se v skupine po tri. Vsaka skupina je dobila zbirni kartonček. Ko je opravila posamezno nalogo, se je oglasila pri meni v »pisarni v naravi«, da sem preverila pravilnost in pri vsaki opravljeni nalogi so dobili črko, ki so jo vpisali v preglednico. Vse opravljene naloge in posledično zbrane črke so učence pripeljale do presenečenja in zaslužene nagrade.

Naloge:

1. NALOGA: ZNAŠ IZRAČUNATI? (MATEMATIKA)

Na tej postaji so učenci ponovili računanje seštevanja in odštevanja do 100.

2. NALOGA: REŠI KRIŽANKO (SPOZNAVANJE OKOLJA)

Na tej postaji so ponovili živali, ki živijo na travniku.

3. NALOGA: POIŠČI BESEDE (SLOVENŠČINA, SPOZNAVANJE OKOLJA)

Na tej postaji so prepoznavali in iskali besede travniških rastlin.

4. NALOGA: NA ASFALT NATANČNO NARIŠITE SENCO DVEH ČLANOV VAŠE SKUPINE. (LIKOVNA UMETNOST, SPOZNAVANJE OKOLJA, MATEMATIKA)

Na tej postaji so se morali postaviti tako, da je bila njihova senca čim daljša in nekdo iz skupine je senco obrisal. Primerjali so različne dolžine senc.

5. NALOGA: IZBERITE ENO PESEM IN ENO DREVO V GOZDU. VSAK ČLAN SKUPINE NAJ JO NA DRUGAČEN NAČIN (TIŠJE/GLASNO/VESELO) PREBERE DREVESU. (SLOVENŠČINA, GLASBENA UMETNOST)

Na tej postaji so se morali umetniško izražati in vaditi branje.

6. NALOGA: IZ NARAVNEGA MATERIALA (VEJIC, KAMNOV, RASTLIN, MAHU, LISTJA ...) IZDELAJTE VSAK SVOJ SELFI (OBRAZ). (LIKOVNA UMETNOST)

7. NALOGA: SESTAVITE DVE ZANIMIVI UGANKI. POSKUSITE UPORABITI RIME. (SLOVENŠČINA, GLASBENA UMETNOST)

8. NALOGA: POIŠČITE NEKAJ .... IZŽREBAJTE 3 LISTIČE IN TO V NARAVI POIŠČITE ....

Na tej postaji so morali poiskati nekaj; toplega, mehkega, hladnega, ostrega, dišečega, hrapavega, krhkega, kosmatega, velikega, majhnega, mokrega, lesenega, oranžnega, rjavega, živega, rumenega, oglatega, gladkega, letečega, šumečega, bodečega, ljubkega, užitnega, kar ne sodi v naravo.

Za vsako od osmih opravljenih nalog si je skupina pridobila črko. Vseh osem zbranih črk je učence pripeljalo do zaslužene nagrade (S L A D O L E D).

Učenci so se učili v gibanju. Ponavljali so učno snov, jo utrjevali, se urili v socialnih veščinah in medpredmetno povezovali učno snov.

PREMAGOVANJE STRAHU (predstavitev uporabe lup – naučimo otroke kritično razmišljati)

Nekega jutra sem učence povprašala »Česa te je v življenju najbolj strah? Česa se najbolj bojiš?« Svoj odgovor so anonimno zapisali in listek vrgli v za to namenjeno škatlo. Čez nekaj dni sem učencem predstavila rezultate »ankete«. V naboru odgovorov je bilo tudi nekaj učencev, ki se bojijo kač.

V razred sem povabila znanca, ki ima ameriškega pitona, hišnega ljubljénčka. Ker smo pri naravoslovju in tehniki ravno pričeli z obravnavo kraljestev, sem jim omenila le, da nas bosta v razredu obiskala »dva organizma«. Gospod je prišel s škatlo v rokah. Škatla je zaprta potovala po krogu iz roke v roko učencev in lahko so uporabili vsa čutila in poskusili ugotoviti, kaj je v zaprti škatli. Nenazadnje smo dali škatlo na sredino kroga in jo odprli. Najprej je pri nekaterih učencih sledil šok, ob koncu dejavnosti so prav vsi držali kačo v rokah in premagali strah. Kačo so opazovali tudi z lupami in odkrivali tisto, česar o njej še niso vedeli. Opazovali so tudi njen olevek, ga merili ...

1.18 INOVATIVNI PRISTOP PRI UČENJU ALPSKEGA SMUČANJA

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

ALEKSEJ KUZMIN IN SNEŽANA JUG CENTER ŠOLSКИH IN OBŠOLSКИH DEJAVNOSTI

V ČŠOD smo v preteklosti že posneli dva smučarska filma. Film »Z nami na smuči« prikazuje učenje alpskega smučanja in uporabo različnih žičniških naprav. Film »Z nami na servis alpskih smuči«, pa nas nauči vzdrževanja smučarske opreme. Pozitivni odzivi s terena in želja po novih izzivih pa so nas pripeljali do novega filma "Z nami skozi metodiko alpskega smučanja", ki je namenjen tako učiteljem smučanja kot tudi tistim, ki bi radi svoje znanje nadgradili. Prikazuje, kako se z analitičnim pristopom naučimo smučati. Metodični postopki so na podlagi dolgoletnih izkušenj avtorjev izbrani iz velikega nabora vaj, ki se povezujejo in nadgrajujejo. Učitelji smučanja pa zagotovo vedo, da je vaj mnogo več, kot jih prikazuje film.

Postopnost je zlato pravilo, ki se ga je treba držati tudi pri učenju smučanja. V filmu zato najprej prikažemo vaje prilagajanja na sneg, nadaljujemo z osnovnimi položaji, ki jim sledijo vaje z drsenjem. Učenje nato stopnjujemo od preprostih sprememb smeri v klinastem položaju do smučanja na vzporedno postavljenih smučeh.

Film je razdeljen na štiri poglavja. Vsako poglavje nazorno opiše primeren teren, cilje, opis tehnike, posebnosti in vaje.

V prvem poglavju je prikazan osnovni položaj smučarja na mestu in med drsenjem. Sledijo preproste spremembe smeri drsenja.

V drugem poglavju smo se posvetili metodični poti do klinastih lokov in metodični poti do osnovnega zavoja.

Film se nadaljuje s poglavjem, kjer je prikazana sistematična metodična pot do osnovnega vijuganja. V tem sklopu dodamo dopolnilne naloge, kot so delo v parih, trojkah oziroma skupinske vožnje. S temi vajami želimo nadgraditi smučarsko znanje in popestriti vadbo.

V zadnjem poglavju je prikazana metodična pot do vijuganja v širšem hodniku ter metodična pot do vijuganja v ožjem hodniku. Prav tako k temu sklopu dodamo dopolnilne naloge – koordinacijske vaje. Kot cilje navajamo spoznavanje in usvajanje določenih izvedb dopolnilnih oblik smučanja, ki so namenjene odličnim smučarjem. S koordinacijskimi vajami popestrimo in nadgradimo učenje. Vadbo smo popestrili še s prikazom smučanja v formacijah.

Vaje navajamo kot osnovo za pridobivanje smučarskega znanja, ki omogoča varno gibanje na smučeh, a hkrati poudarjamo, da najboljši smučarji postanemo – s smučanjem!

Več časa kot se preživi na belih strminah, bolj bo smučanje postalo užitek.

1.19 ŽIVLJENJE SE JE PREBUDILO...

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

VANJA MELE

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA, PODRUŽNICA "11.MAJ" GRAHOVO

V projekt sem vpeljala znanja pridobljena na izobraževanjih v okviru ČŠOD-ja.

Jeseni smo z učenci sadili tulipane in narcise. Spomladi smo opazovali, čigava cvetlica je zrasla, čigava ne in zakaj ne. Vsak učenec je bral svoji cvetlici, orehu ali hortenziji, ki smo jo posadili. Ob koncu zime je hortenzija razvila brste. Okrog nje smo za zaščito postavili ograjico.

Pred dvema letoma smo v okolici šole sadili cvetlice, leto pozneje pa travo. Zaradi neugodnih razmer cvetlice in trava niso rasli. Ugotovili smo, da bo skalnjak primernejši. V računalniški učilnici smo raziskovali, katere rastline rastejo v skalnjaku. Na tla smo položili filc in nanj zložili kamenje. Med kamenje smo dali zemljo in vanjo posadili natresk, ki so ga podarile babice.

V gredico ob šoli smo posejali semena vrtnin, ki so jih prinesli učenci. Na gredico smo postavili piktograme posejane zelenjave. Čez nekaj dni je mačka razkopala del gredice. Predlagali so, da postavimo ograjo, gredico prekrijemo s kopreno ali jo zaščitimo z vejami. V gozd smo šli po suhe veje in se z vsemi čutili skušali povezati z naravo. Učencem sem razdelila naloge (vodja poti, zadnja metla, naravovarstvenik, motivator, opazovalec počutja.)

Nekega dne nam je kuharica prinesla škatlo naslovljeno na prvošolce. V njej so bili beli in zeleni zvitki. Dišalo je po čemažu. Odprli smo zelen zvitke, pismo, ki ga je napisal Čemažev škrat. Sporočil jim je, naj se po čemaževih listih odpravijo v gozd. Po malici sva jih s sodelavko razdelili v skupine; nosač je prejel vrečko, v katero so dali svoje zvitke in ostale potrebščine.

Na poti iz šole so sledili čemaževim listom. Njihov vonj jih je še dodatno vodil po pravi poti. Od navdušenja so prvo postajo spregledali.

Druga postaja: igranje na naravne materiale (učenci so ugotovili so, da so pri tej nalogi uporabili čutilo za sluh-uho). Snemanje s tabličnim računalnikom.

Tretja postaja: žvečenje bukovega lista (grenak, čutilo za okus je jezik), učenci so razvrščali uporabne in neuporabne rastline v drevesni diagram.

Četrta postaja: v naravi so morali najti nekaj mehkega, gladkega, hrapavega, hladnega, mokrega, suhega, nekaj, kar bode in tri predmete po izbiri. Dali so jih v škatle od jajc. Nalogo so opravili s pomočjo čutila kože (tip).

Peta postaja: pismo Čemaževega škrate, če so našli njegov dom. Pisanje pisma o njihovih doživetjih. Pri iskanju nalog in naravnih materialov, branju škratkovih navodil ter pisanju so potrebovali oči-čutilo za vid.

Nabiranje cvetlic in listov ob vračanju v šolo. Ob poti so našli območje, kjer je raslo več čemaža. Pustili so mu pisma, ki so jih napisali.

Našli so prvo postajo: poteznost črke H, sestavljanje črke iz naravnih materialov, pisanje po zemlji, fotografiranje s tabličnim računalnikom.

V učilnici so oblikovali miselni vzorec Čutila. Pri čutilu za voh so s čemažem podrgnili po zvezku, pri očeh so risali z različnimi cvetlicami. V računalniški učilnici smo iskali uporabo bukve v prehrani.

1.20 BRODOLOMCI SE REŠIJO

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

JANA MRVAR

OŠ ŽUŽEMBERK

Učence sem povabila na travnato igrišče pred šolo. Povedala sem jim, da so se znašli na samotnem otoku. Vprašala sem jih, kaj bi bilo najbolj smiselno, da najprej naredijo. Predlagali so, da bi ga raziskali. Med raziskovanjem so našli steklenico s sporočilom. Učenec, ki jo je našel, je prebral sporočilo v njej. Dragi brodolomec!

Peljal si se z ladjo, ki jo je zajel strašen vihar, zato je potonila. Ti si imel srečo, saj si se rešil na samotni otok. Tukaj si že dolgo časa in se zelo dolgočasiš. Rad bi se rešil, vendar ne veš kako. Ponujam ti priložnost, da ti to končno uspe. Če boš pravilno rešil nekaj matematičnih nalog, si lahko prislužiš ves potreben material za izdelavo splava, ki te bo popeljal nazaj v civilizacijo. Da pa bo delo lažje, boš dobil še 2 pomočnika. Svoja pomočnika prepoznaš po tem, da imata kamenček, na katerem je enak simbol kot na tvojem. Hitro se poiščite in naj se igra začne.

Prijatelj

Povedala sem jim, da imam v vrečki kamenčke s sedmimi različnimi simboli. Učenci so iz vrečke potegnili kamenček in z njegovo pomočjo so se razporedili v skupine po 2 ali 3 učence. Podala sem jim kratka navodila. Vsak par ali trojica je dobila ribiško palico ter flomaster. Na otoku so bili postavljeni obroči, ki so predstavljali morje. V obročih so bile ribe, na katerih so bile zapisane različne matematične naloge. V vsakem od sedmih obročev so ribe drugačne barve. Učenci so jih ulovili z ribiško palico. Vrstni red reševanja nalog ni bil pomemben. Pomembno je bilo, da so vsakič ulovili ribo, ki je bila druge barve. Snov, ki je bila zajeta: potence, številski izrazi, enačbe, neenačbe, deli celote, deljenje, čas. Učenci so reševali naloge (prikaz ure z naravnimi materiali, risanje delov celote v mivko, računanje na zeleno tablico ...). Rezultate pa so sproti pokazali. Če je bil rezultat pravilen, so ribo takoj obdržali. Če ne, so se potrudili še enkrat. Ko so šli z določene postaje proti meni, so se gibal na način, ki je bil zapisan na kartončku.

Pred izvajanjem dejavnosti smo se pogovorili o namenu (ponovitev snovi, učenje na drugačen način), kriterijih uspešnega dela v skupini, vrednotah, ki jih bodo ob tem razvijali.

Načrtovani učni dosežki:

Utrdijo matematično znanje.

Razvijajo veščine – sodelovanje, odgovornost, vztrajnost, potrpežljivost, spretnost, spoštovanje ...

Strpno sodelujejo v paru/skupini in se navajajo na kulturni dialog.

Ko so rešili vse naloge, je vsaka skupina dobila zemljevid in kompas. Z njuno pomočjo so prišli do mesta, kjer jih je čakal material, s pomočjo katerega so izdelali splav (vejice, vrvica, listi). Pripravila sem jim tudi večjo posodo z vodo, v kateri so svoj splav preizkusili.

Ob koncu dejavnosti so s pomočjo vprašanj ovrednotili svoje delo v skupini in izvajanje dejavnosti.

1.21 UMAZANCI

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

JASMINA MULC

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

Vsi smo umazanci. No, nekoč smo bili vsi, danes si pa tega ne želimo oziroma nočemo biti. Če pogledamo natančno smo od nekdej, od trenutka ko se je človek pojavil na Zemlji v stiku z naravo, z zemljo, s prstjo. Na zemlji nekaj počnemo, brskamo, kopljemo, rijemo. Dan danes pa je biti umazan, popacan od prsti nekaj slabega, nezaželenega. Pri nekaterih je prisotno celo prepričanje, da malo umazanije škodi, te lahko uniči, te zastrupi. Ravno zato se velika večina ljudi brani biti umazanec.

Moje izhodiščno vprašanje je, kdaj smo izgubili stik z naravo in predvsem zakaj?

Ko razmišljam, kdaj smo začeli izgubljati stik z naravo ugotavljam, da se je to začelo v trenutku, ko je bilo možno vse dobrine, poudarek na hrani, kupiti v trgovini. V domači okolici sem opazila trend v zadnjih tridesetih letih, da se je število njiv in tudi majhnih vrtičkov močno zmanjšalo. Zakaj? Ker se ne spleča več delati na zemlji, ker je ceneje solato kupiti kot pridelati sam. Da prideš do svoje solate je potrebno izvesti celo vrsto postopkov in se pri tem malo držati dol, imeti malo umazane roke in uporabiti nekaj znanja. Ko svojo solato prineseš domov je polna zemlje, na njej je mogoče kakšen majhen polž, krasna zelena gosenica in nekaj uši. Preden ta domača solata pristane v skledi moram porabiti še nekaj časa. Na drugi strani je možno v vsaki trgovini kupiti solato, ki je popolnoma čista brez živalskih dodatkov. Kupljena solata še vode potrebuje bolj malo. Lahko pa grem še na bolj enostavno stran in kupim že narezano, očiščeno solato zapakirano v vrečki in jo preprosto le stresem v skledo. To je le preprosta solata, ki za svojo pridelavo ne zahteva veliko delovnih ur. Če pa potegneš pod svojo domačo solato še izračun stroškov in vključiš minimalni znesek za svoje delovne ure pa si zagotovo naredil s svojo gredico solate popolno izgubo. Pa smo prišli do odgovora, zakaj smo izgubili stik z naravo. Ker se ne izplača. Ker v trgovinah, na tržnici dobimo hrano, pridelek, ki je cenejši, lepši, manj umazan in bolj privlačen na pogled. Tukaj ne ocenjujemo kvalitete, okusa. Tukaj si ljudje v svoji želji po udobnosti z lahko prepričamo, da je solata solata, domača ali kupljena, da je okus isti in zakaj bi čepel ob gredici, lovil polže in se držal dol, če vse dobiš v trgovini in še ceneje je, kot pri lastni pridelavi.

1.22 UČILNICO ZAPUSTIMO IN SE ZUNAJ UČIMO

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

MARJETA NELC

OŠ HEROJA JANEZA HRIBARJA STARI TRG PRI LOŽU

Dejavnosti na prostem sem izvajala z učenci 5. razreda.

Prva dejavnost Preproste naprave je potekala pri urah naravoslovja in tehnike na igrišču vrtca in šolskem igrišču. Trajala je 3 šolske ure. Vključenih je bilo 19 učencev.

Druga dejavnost se je izvajala na športnem dnevu. Povezana je bila z ogledom razstave likovnih in tehniških izdelkov učencev naše šole. Trajala je 5 šolskih ur. Sodelovala sta oba oddelka petih razredov, skupaj 38 učencev.

Tema naravoslovnih dejavnosti je bila Raba preprostih naprav. Učenci so spoznavali značilnosti gugalnice nihalke, gugalnice prevesnice in vzvoda.

Preko praktičnih dejavnosti so spoznavali in prikazali sestavne dele omenjenih naprav. Gradili so modele naprav, jih preizkusili in vrednotili in na ta način presojali o ustreznost končnega izdelka. Dokazali so, da je za začetek nihanja potreben sunek.

Vzpostavili so ravnovesje na gugalnici prevesnici. Uporabili so princip gugalnice pri dvigovanju bremen in uporabili različno dolge ročice glede na maso bremena. Prikazali so primere, kjer je uporabljen princip vzvoda, ki olajša fizično delo.

Med prvim delom pohoda do grada Snežnik so učenci opazovali okolico, delo in opravila ljudi. Razmišljali so o košnji, načinu sušenja sena, ki je značilne za naše kraje – ostrnice.

Sledila je naloga, da si do naslednjega postanka na poti izberejo predmet, ki vzbudi njihovo pozornost ali se jim zdi zanimiv.

Z nabranimi »zakladi« smo sestavili razredno sliko, v skupinah po tri ali štiri tvorili zanimive pripovedi in iskali zgodbam ustrezne naslove.

Sledil je ogled razstave likovnih in tehničnih izdelkov v prostorih grada Snežnika. Po končanem ogledu so se štirje učenci spremenili v turistične vodnike in grad predstavili.

Nato so likovno poustvarjali. Risali so grad po opazovanju. Narisane gradove so umestili prostor. Sledila je dejavnost, kjer so učenci predstavljali značilnosti življenja v srednjem veku.

Na poti nazaj do šole je od repa kolone proti glavi potovalo skrivnostno sporočilo, ki je vsebovalo tri hudomušne naloge. Par si je izbral eno nalogo in po opravljeni nalogi je par poslal sporočilo naprej.

1.23 ZABAVNO UČENJE BRANJA Z ELEMENTI ESTETSKEGA PRISTOPA NA PROSTEM

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

JELKA OTONIČAR

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

Proces poučevanja in učenja branja sem za učence, ki imajo bralne težave in ne marajo brati, želela narediti zanimiv, zabaven in igriv, hkrati pa tudi sistematičen tako, da bodo učencu usvojili bralno tehniko in razvijali branje z razumevanjem. V ta namen sem učenje na prostem z estetskimi pristopi uporabila večkrat, saj le z eno dejavnostjo ne moremo razviti bralne tehnike in branja z razumevanjem. Za usvajanje bralnih veščin na različnih stopnjah 10 stopenjskega modela bralne pismenosti (Alenka Stare) sem z aktivnostmi na prostem želela motivirati učence za učenje branja v šoli in doma tako, da smo sledili posameznim razvojnim stopnjah in jih dobro utrdili. V praksi se je izkazalo, da je učenje branja veliko bolj učinkovito, če se učenec najprej nauči vse črk v abecedi, zato smo pri prvih aktivnostih na prostem razvijali hitro prepoznavanje simbolov za glas – črko. Sledile so aktivnosti fonološkega zavedanja ali analize slišane, nato vaje za vezano branje, vaje za razvijanje bralne tehnike ter vaje za razvijanje branja z razumevanjem, besedni nivo razumevanja. Aktivnosti so namenjene učencem, ki se šele učijo brati in učencem, ki imajo bralne težave in nimajo usvojene bralne tehnike. Izvajala sem jih individualno, v paru ali v manjši skupini. Z učenci se srečujem celo šolsko leto, enkrat ali dvakrat na teden po eno šolsko uro. Vsa naša srečanja oz. pouk ne potekajo v učilnici na prostem. Opisane dejavnosti sem v svoje delo uvajala v lanskem in letošnjem šolskem letu.

1.24 S TABLIČNIM RAČUNALNIKOM V NARAVO PO ZNANILCE POMLADI

Tematski sklop: Digitalna tehnologija in učenje na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

KATJA PETERLIN

OŠ IVANA SKVARČE ZAGORJE OB SAVI

Narava je zagotovo najboljši prostor za učenje o spremembah, ki jih prinašajo letni časi in učenje na prostem omogoča veliko različnih pristopov in didaktičnih možnosti. S prvošolci smo se odločili, da bomo prve znanilce pomladi raziskali s pomočjo digitalne tehnologije. Na raziskovanje smo se odpravili s tabličnim računalnikom kot osnovnim pripomočkom za raziskovanje.

V šoli smo formirali skupine otrok, ponovili navodila za uporabo tabličnega računalnika in pravil obnašanja v naravi. Vsaka skupina je imela za delo tablični računalnik za fotografiranje in QR kodo z glasovnim posnetkom natančnih navodil. Po uvodnih navodilih v razredu smo se odpravili na gozdno jaso v bližini šole.

Na terenu je vsaka skupina poiskala rastline, ki so ustrezale navodilom. Rastline so opazovali, ugotavljali kaj o njih že vedo ter jih fotografirali.

Vsaka skupina je ostalim učencem v naravi predstavila najdene rastline in ugotovitve, ostali učenci so s svojim znanjem in opažanji predstavitev dopolnjevali.

S terena so skupine prinesle po en primerek najdene rastline. Na dvorišču pred učilnico so jih razvrščali po barvi, obliki, številu listov, cvetov in na koncu iz njih izdelali herbarij.

V šoli smo pregledali nastale fotografije in ob njih ponovili ugotovitve o posameznih rastlinah. Nekaj izbranih podatkov o posamezni rastlini smo strnili v zapis in kasneje v glasovni posnetek otrok. Glasovni posnetek sem pretvorila v QR kode, katere so nam služile za ponovitev in utrjevanje snovi. V naslednjem šolskem letu jih bomo uporabili za ponovitev in nadgradnjo snovi v naravi in v razredu, prav tako jih lahko uporabijo tudi učenci drugih razredov.

Dejavnost smo strnili z igro asociacij na določeno ime rastline in na osnovi njih izdelali igro Poišči pare, katero sem kasneje s pomočjo aplikacije in uporabo nastalih fotografij pretvorila v interaktivno obliko in je namenjena igrivemu utrjevanju in ponavljanju snovi.

Dejavnosti so se medpredmetno povezovale, učenci so sodelovalno raziskovali, pridobili veliko uporabnega znanja ter urili veščine za uporabo digitalne tehnologije.

1.25 TORKI SO REZERVIRANI ZA GOZD

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

NATAŠA PLANKO

OŠ 27. JULIJ KAMNIK

Kot specialna in rehabilitacijska pedagoginja na osnovni šoli s prilagojenim programom poučujem otroke z lažjo motnjo v duševnem razvoju. V tem šolskem letu sem razredničarka v kombiniranem oddelku 5. in 6. razreda.

Otrok je le 7, a imajo poleg lažje motnje v duševnem razvoju še čustveno vedenjske motnje, motnje pozornosti, motnje avtističnega spektra, motnje hiperaktivnosti, težave z razumevanjem jezika in še kaj. Žal ima polovica otrok prekomerno težo in so manj gibalno spretni.

Pred začetkom šolskega leta sem ravnateljico prosila, ali lahko urnik sestavimo tako, da bom z otroki vsaj enkrat tedensko hodila v naravo in izvajala pouk po načelih gozdne pedagogike. V prvi vrsti želim učence navdušiti nad gibanjem in bivanjem na prostem, jih spodbuditi k vztrajnosti in preko razvijanja grobe motorike pospešiti njihov kognitivni razvoj.

Z učenci smo v začetku leta naredili načrt, da vsak torek med malico in kosilom tri šolske ure preživimo na gozdnih poteh od Kamnika do Starega gradu. To je vzpetina, ki se dviga nad našim mestom. Vreme ni nikoli ovira, ampak izziv za pridobivanje izkušenj in spoznavanje, da ni neprimerne vremena.

Tedaj imamo na urniku šport, družboslovje in uro podaljšanega bivanja. Poleg razvijanja osnovnih oblik gibanja pri športu, ob torkih pouk načrtujem tako, da v gozdu dosegamo cilje vseh predmetov, ki jih učim.

Ugotavljam, da je bil na začetku gozd podaljšek učilnice, s časom pa učilnica postaja podaljšek gozda; naše učilnice na prostem.

Z vztrajnostjo, vedno boljšo fizično kondicijo in boljšimi motoričnimi sposobnostmi, otroci postajajo bolj zbrani, pozorni in učno uspešni. Največji napredek vidim v zmožnosti povezovanja znanja.

1.26 TRIJE PRAŠIČKI

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

META POLOVIČ

PODRUŽNIČNA OŠ "11. MAJ" GRAHOVO

V svoji dolgoletni pedagoški praksi poskušam učencem na zanimiv in inovativen način približati pester nabor uporabnih znanj in veščin. V razredu se zelo rada poslužujem projektnega učnega dela »Od ideje do izdelka«. Poseben poudarek namenjam krepitvi pozitivnih vrednot, gradnji medosebnih odnosov na vseh nivojih in človeški povezanosti z naravo. Zavedam se, da je najlepša in najboljša učilnica prav učilnica na prostem. V projektu Trije prašički sem uporabila in prepletla inovativnosti, ki sem jih pridobila na različnih izobraževanjih v okviru ČŠOD-ja in tudi druge.

Pri pouku tehnike in tehnologije v 6. razredu smo letos kot prvi praktični izdelek iz lesa izdelali poljubno namizno dekoracijo iz odpadne debelejšje vezane plošče in s tem usvojili osnovne delovne operacije. Učenci so se v skladu z učiteljevimi navodili osredotočili predvsem na izdelavo različnih zanimivih živali. Delo so zelo uspešno opravili in ob končnih izdelkih se je porodila ideja, da se namizna dekoracija lahko prelevi v posebne inovativne lesene lutke. Tako smo izbrane izdelke s pomočjo odpadnega materiala (les, karton, slama) še nadgradili in dopolnili ter z njimi kandidirali na nagradnem lutkovnem natečaju, ki ga je razpisal JSKD OI Cerknica. Na veliko veselje so bile naše lutke zelo lepo sprejete in razstavljene v Kulturnem domu Cerknica. Projekt Trije prašički, ki ga je razvijala skupina šestošolcev, je prejel tudi nagrado.

Glede na to, da je bil projekt Trije prašički dobro sprejet in s seboj nosi poučno zgodbo, sem se odločila, da ga nekoliko nadgradim. Že med ustvarjanjem v šolski delavnici sem ugotovila, da učenci dobro poznajo zgodbo, saj so znano angleško ljudsko pravljico obravnavali že preteklo šolsko leto pri pouku angleščine.

Vse šestošolce sem povabila v naravo, kjer smo na različne načine poustvarjali zgodbo Trije prašički. Končni cilj je bila izdelava malce drugačnih lutk za omenjeno pravljico, narejenih iz naravnih materialov. V gozdu smo najprej poskušali izdelati pravljичne portrete s pomočjo tehnike Land Art.

V pripravi in samem sprehodu po gozdu sem uporabila elemente didaktičnega pristopa »skrivnostnost«, ki dogajanje popestrijo, ustvarijo pridih čarobnosti ter učence pritegnejo in jih usmerijo k razmišljanju ter vedoželjnosti. Ob vsem tem so se učenci prepustili domišljiji, krepitvi ustvarjalnosti in inovativnosti. Dotaknili so se tudi podjetništva, saj so učenci spoznali, da določeno dobro opravljeno delo prinese tudi »finančni« uspeh.

Poslužili smo se sodobnih oblik dela in pri delu uporabili tablični računalnik. Ob ustvarjanju smo se veliko pogovarjali o čustvih. Skušali smo se vživeti v pravljичna bitja in kar se da doživeti naravo.

Učenci so v posebnih oblikah dela zelo uživali. Med seboj so sodelovali, si pomagali in krepili medsebojne odnose. V naravi so neizmerno uživali in ob pravljici spoznali marsikaj zanimivega, novega in inovativnega. Nedvomno so v naravi razvijali inteligenco celega telesa.

Kot zanimivost - samostojno so ugotovili, da smo pravljico razvijali kot klobčič čarobne mavrične volne, kar jim je bilo zelo všeč.

1.27 UČITA ME NARAVA IN GIB

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

MARJANA RAŽEN

OŠ GORJE

Pouk prvošolcev na Osnovni šoli Gorje v letošnjem šolskem letu 2022/2023 vodita narava in gib. Pouk na prostem najpogosteje poteka kot samostojno, ne-vodeno učenje ali pa kot vodeno učenje. Moja želja je bila najti način, kako združiti oba pristopa učenja na prostem. Rešitev sem videla v obisku gozda, ki predstavlja primerno odprto učno okolje za izvajanje medpredmetnih in hkrati igrivih dejavnosti.

K sproščnemu in varnemu vzdušju, ki je vladalo v 5 zaporednih dnevih pouka v gozdu, je veliko pripomogla rutina: 2 uri pouka v šoli, pohod proti gozdu, malica v gozdu, medpredmetno povezane dejavnosti v gozdu (teme: jesen, lov na skriti zaklad, prikaz z vrsticami, gozdni škrat jeseni, pravljica: Mojca Pokrajculja, štetje in števila do 5, vzorec, orientacija, sprehod v bližnjo okolico, naravne oblike gibanja, gozdni orkester, landart), evalvacija, pohod nazaj v šolo.

Moja opažanja in pripovedovanja učencev so dokazala, da medpredmetno povezane dejavnosti v gozdu povečajo motivacijo za učenje in spodbudijo k vrstniškemu sodelovanju. Otroci so uživali v gozdu skupaj s svojimi sošolci, čutili so manj pritiska in obremenjenosti, sodelovali so v skupini, ki so si jo izbrali sami. Skupaj so lahko povezovali znanje in iskali odgovore na nova vprašanja. Učili so se z gibanjem in igro, kar izboljša fizično in mentalno zdravje, razvijali so koordinacijo, ravnotežje, domišljijo in ročne spretnosti. V raziskovalnih dejavnostih so bili lahko aktivno vključeni vsi učenci.

1.28 RAZLIČNI NAČINI OPAZOVANJA V NARAVI V POVEZAVI Z LIKOVNO UMETNOSTJO

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

MAJA SEVER

OŠ STIČNA

Delo je potekalo zunaj, v gozdu in v sadovnjaku ob šoli. Pri prvi nalogi so se učenci najprej srečevali z različnimi načini opazovanja in z vsemi čutili. Opazovanje je trajalo dalj časa (cca dva tedna). Le-tega so skoraj z vsakim dnem nadgrajevali in si pridobivali izkušnje. Uporabili so tudi pripomoček, lupa in tablico, s katero so fotografirali del drevesa in posneli intervju.

Druga naloga se je izvajala ob robu gozda. Učenci so si poiskali predmet, ga opazovali, spoznavali z vsemi čutili ter na koncu predstavili, na kaj jih spominja. Predmet so morali nato smiselno umestiti v svojo likovno stvaritev, katero so izdelali pri likovni umetnosti. Kombinirali so torej naravni material ter sodobne likovne potrebščine.

Vsak učenec je individualno ustvarjal. Pri prvi nalogi, opazovanje drevesa, pa hkrati spremljal tudi svoj napredek.

1.29 ORIENTACIJA - TRAJNOSTNO

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, CŠOD PRVINE

SABINA STOPAR

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Aktivnost sem zastavila kot medpredmetno aktivnost s poudarkom na orientacijski dejavnosti v naravnem okolju (vrtača) z naravnimi in umetnimi rekviziti in jo nadgradila z Modelom Roke, Estetskim pristopom ter Skrivnostnostjo. V uvodu so učenci prejeli osnovna ustna navodila za delo na dnu vrtače v okolici doma Lipa. Opozorila sem jih na varnost pri izvajanju nalog in da nikoli ne prečkamo cest bližini. Udeleženci so se v manjših skupinah (3-5 otrok) lotili uvodne naloge, to je bilo zavezovanje čevljev (svojih/kartonastega modela). Zaradi varnosti in opažanj pri delu z mlajšimi učenci, da je to znanje slabo priučeno, je bil to predpogoj za nadaljnje delo. Skupina je nato prejela nahrbtnik z vsemi navodili in pripomočki (ortofoto posnetek okolice doma Lipa, opis in slikovno gradivo, pripomočki). Oblika dela je bila odprti krog (na določenem prostoru vendar po lastnem vrstnem redu). Poiskati in opraviti so morali naloge na določenih mestih, ki so jih našli s pomočjo opisa lokacije, uganke ali foto lova. Od sedmih ponujenih nalog so jih morali opraviti vsaj pet. Za povezovanje orientacije v naravnem okolju in doživljanje okolja so se aktivnosti dogajali ob domu CŠOD Lipa v/ob naravni »luknji«/vrtači. Prva naloga je zahtevala od njih, da so s pomočjo opisa našli pravo vrtačo in s pomočjo korakov izmerili njeno razdaljo, širino, dolžino. Druga naloga jih je s pomočjo opisa in fotografije usmerila proti smreki, ki jo je bilo potrebno izmeriti na primitiven način. Tretjo nalogo so reševali s pomočjo zemljevida črmošnjiške doline. Četrto in peto nalogo so našli po opisu in s pomočjo fotografije in ustvarili ptičje gnezdo (ob modelu pravega) ali odtise lubja različnih drevesnih vrst. Šesta naloga je zahtevala foto lov iskanja podrtega štora in preveritev, ali drži teza glede letnic in orientiranosti drevesa. S pomočjo predhodnega znanja o orientaciji; mahu na drevesih oz. z izdelanim kompasom so določili smeri neba. Sedma naloga je bila naravovarstvena, saj so odpadno vodo dodatno umazali, ustvarili naraven filter in opravili filtracijo vode. Učenci so lahko na posamezni postaji sami ustvarili svojo različico reševanja naloge. Zaključili smo z evalvacijo učne ure na dnu vrtače, kjer so učenci razgrnili blazino, se ulegli, zaprli oči ter občutili naraven prostor. Svoje občutke o varovanju okolja in razmišljanja, kaj lahko naredijo doma ter predloge vaščanom o varovanju okolja so na kratko zapisali.

1.30 SNOVI, RAZKRAJANJE IN LOV NA ZAKLAD

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

MAJA ŠKRBEČ

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

V učnem načrtu za naravoslovje in tehniko je kar nekaj učnih ciljev, ki se nanašajo na snovi in njihove lastnosti ter ločevanje odpadkov. Pri delu z nadarjenimi učenci 4. in 5. razreda smo te cilje še nadgradili in razširili. Uporabili smo različne učne pristope in strategije. Učenci so uporabili tudi tablice.

Izvedli smo tri različne dejavnosti. Prva je bila namenjena opazovanju urbanega okolja in travnika, druga razkrajanju snovi oz. predmetov, tretja pa je bila lov na zaklad. Pri prvih dveh je učni cikel potekal tako, da smo najprej učence povabili k dejavnosti, sledilo je raziskovanje, ustvarjanje pojmov, uporaba in refleksija. Učenci so pri vseh aktivnostih delali v paru ali trojicah.

Pri prvi dejavnosti so najprej v mestu iskali predmete, ki se začnejo na vse črke abecede. Pri tem niso imeli nobenih težav. Besede so hitro našli. Po usvajanju pojmov so dopolnjevali tabelo, v katero so predhodno zapisali besede. Z učenci smo nato odšli na travnik. Tudi tukaj so morali poiskati besede, ki se začnejo na vse črke abecede. Učenci so pri tem imeli več težav. Niso našli besed, ki se pričnejo na črke A, F, H, J in U. Ugotovili so, da je tukaj veliko več snovi, ki spadajo k živi naravi, niso predelane in se hitreje razkrojijo. Povedali so, da jim je bilo iskanje na travniku veliko težje.

Druga dejavnost se je nanašala na razkrajanje snovi. Učenci so razvrščali napisane predmete glede na čas razkrajanja. Poleg so tudi napisali, koliko časa se po njihovem mnenju določen predmet razkraja. Učenci so v primerjavi s pravimi podatki napisali zelo kratek čas razkrajanja. Nad podatki so se zamislili in podali zanimive ideje, s čim bi lahko posamezne predmete (snovi) zamenjali oz. omejili njihovo uporabo.

Tretja dejavnost je bila lov na zaklad. S pomočjo načrta so iskali skrite predmete ter reševali različne namige in naloge. Vsebina se je nanašala na snovi, ločevanje odpadkov in varovanje narave.

Učenci so bili pri vseh dejavnostih motivirani in aktivni. Najbolj jim je bil všeč lov na zaklad. Izrazili so željo, da bi še kdaj iskali besede in lovili zaklad.

1.31 LAND ART PRI POUKU LIKOVNE UMETNOSTI NA RAZREDNI STOPNJI

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

ELIZABETA TISAJ

OŠ JANKA MODRA, DOL PRI LJUBLJANI

Pri pouku likovne umetnosti na prostem pogosto uporabljam načela Land art, saj s tem želim motivirati učence in jim približati naravo.

LAND ART ali krajinska umetnost se je pojavila po letu 1960 v ZDA in kmalu nato tudi v Evropi.

Uveljavila se je težnja po zblizanju umetnosti z naravo. Umetniki svoja dela ustvarjajo na prostem, včasih v odmaknjenih naravnih okoljih. Ker takšne stvaritve zaradi vremenskih vplivov niso obstojne, umetniki svoja dela dokumentirajo v obliki projektov s pomočjo fotografije in videa.

Umetniška dela so sestavljena iz dreves, kupov zemlje, kanalov, s peskom nasutih poti, ki delujejo kot linije v prostoru .... (<https://eucbeniki.sio.si/lum9/2473/index2.html>)

Učencem je potrebno že v zgodnji dobi omogočiti čim več izkušenj v naravi, kjer je mogoče ustvarjati z naravnimi materiali. Tako dečki kot deklice bodo tu razvijali ustvarjalnost in bodo glede na letni čas in specifično materiala maksimalno razvijali svoje mišljenje. Ob tem bodo razvijali odnos do okolja in ekološko osveščenost. Na razredni stopnji ima učitelj možnost prilagoditve učnega procesa, da zastavi pouk v obliki projekta ter tako upošteva komponente, ki bi vplivale na potek pouka v naravi.

V informacijski dobi lahko z novo tehnologijo brez težav dokumentiramo izdelke otrok ter pripravimo razstavo. Učitelj ima ogromno možnosti medpredmetnega povezovanja, saj so motivi, ki jih predlaga, lahko povezani z opismenjevanjem, matematiko ali pa s spoznavanjem okolja in letnimi časi.

Možne so različne metode in oblike dela, kjer se krepi samostojnost ali sodelovanje med učenci.

1.32 FIZIKALNI EKSPERIMENT: MERJENJE HITROSTI VODNEGA TOKA S POMOČJO LADJIC IZ NARAVNIH MATERIALOV V NARAVNEM OKOLJU

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

ANA TURK

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

V okviru poučevanja na prostem smo izvedli fizikalni eksperiment, s katerim smo želeli izmeriti hitrost vodnega toka v naravnem okolju. Za ta namen smo izdelali ladjice iz naravnih materialov, jih spustili po potoku ter s pomočjo merilne opreme izmerili hitrost vodnega toka. Za izdelavo ladjic smo uporabili naravne materiale, kot so listi, vejice, trstika in blato. Ladjice smo spustili po potoku in s pomočjo štoparice izmerili čas, ki ga je posamezna ladjica potrebovala za preplutje določene razdalje. S pomočjo izmerjenega časa in razdalje smo izračunali hitrost vodnega toka.

Izvedli smo več meritev na različnih mestih potoka ter izračunali povprečno hitrost vodnega toka. Ugotovili smo, da se hitrost vodnega toka spreminja glede na njegovo globino in širino, kot tudi glede na ovire v potoku, kot so kamni in veje.

Fizikalni eksperiment je pokazal, da je mogoče s pomočjo preprostih naravnih materialov izvesti merjenje hitrosti vodnega toka v naravnem okolju. Rezultati bodo lahko uporabljeni pri nadaljnjem poučevanju o naravi in njenih procesih, pa tudi pri razvijanju zavedanja o pomenu varovanja narave in njenih virov. Izvedba fizikalnega eksperimenta na prostem je pokazala, da lahko poučevanje na prostem omogoča izvajanje različnih meritev in eksperimentov, ki so lahko zanimivi in poučni za učence ter prispevajo k razumevanju naravnih procesov.

1.33 ZAČUTIMO NARAVO

Tematski sklop: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem (Referat)

Datum predstavitve: 27. 6. 2023, ČŠOD PRVINE

MARTA ZAPLOTNIK

OŠ FRANCETA PREŠERNA KRANJ

Trajanje izvedbe učne vsebine: Dve učni uri

Cilji učne vsebine:

- razvijanje pozornosti in premagovanje pasivnosti,
- razvijanje odnosa povezanosti med sodelujočimi,
- poglobljanje zavedanja z usmerjanjem pozornosti,
- razvijanje dovednosti za bolj občuteno doživljanje narave,
- razvijanje spretnosti opazovanja,
- navdihovanje čudenja, empatije in ljubezni do narave,
- bogatenje doživljanja in razvijanje močnejše povezave z naravo,
- razvijanje nesebičnega vedenja.

Opis poteka učne vsebine:

Zavedanje narave otroci prebudijo postopno z različnimi igrami v naravi.

Najprej se igrajo igro za prebujanje navdušenja: Netopir in vešča. Otroci sklenejo krog. V sredini je netopir – otrok z zavezanimi očmi, ki lovi vešče – otroci v krogu. Ko zakliče »Netopir!«, morajo vešče zaklicati: »Vešča!« Tako netopir ugotavlja, kje se vešče nahajajo in jih skuša ujeti. Ujeta vešča postane netopir.

Nato se igrajo igro za usmerjanje pozornosti: Mikroskop. Po tleh napnemo vrvico. Otroci se uležijo na trebuh in opazujejo stezo centimeter za centimetrom. Nato opazujejo še s povečevalnim steklom travnate bilke, hrošče,...

Nato ustno odgovorijo na vprašanja:

- Po kakšnem svetu zdaj potuješ?
- Kdo so tvoji najbližji sosedi?
- So prijazni?
- So pridni?
- Kaj bo storil pajek?
- Kako bi se počutil kot hrošč?

Tretja igra je: Igranje vlog. Učenec postane padalo regratove lučke, ki poletava po zraku, postane drevo, katerega najvišje veje se upogibajo v vetru, medved v zimskem brlogu, kačji pastir, polž slinar. Zaigra življenjski cikel bukve.

Zadnja igra ali vaja - Ptice neba, je za prebujanje in povečanje ljubezni do Zemlje, navdajanja z občutkom skrbništva ter izražanje hvaležnosti naravi. Besedilo pesmi spremljajo preprosti, nežni gibi, ki usklajujejo telo, razum in srce.